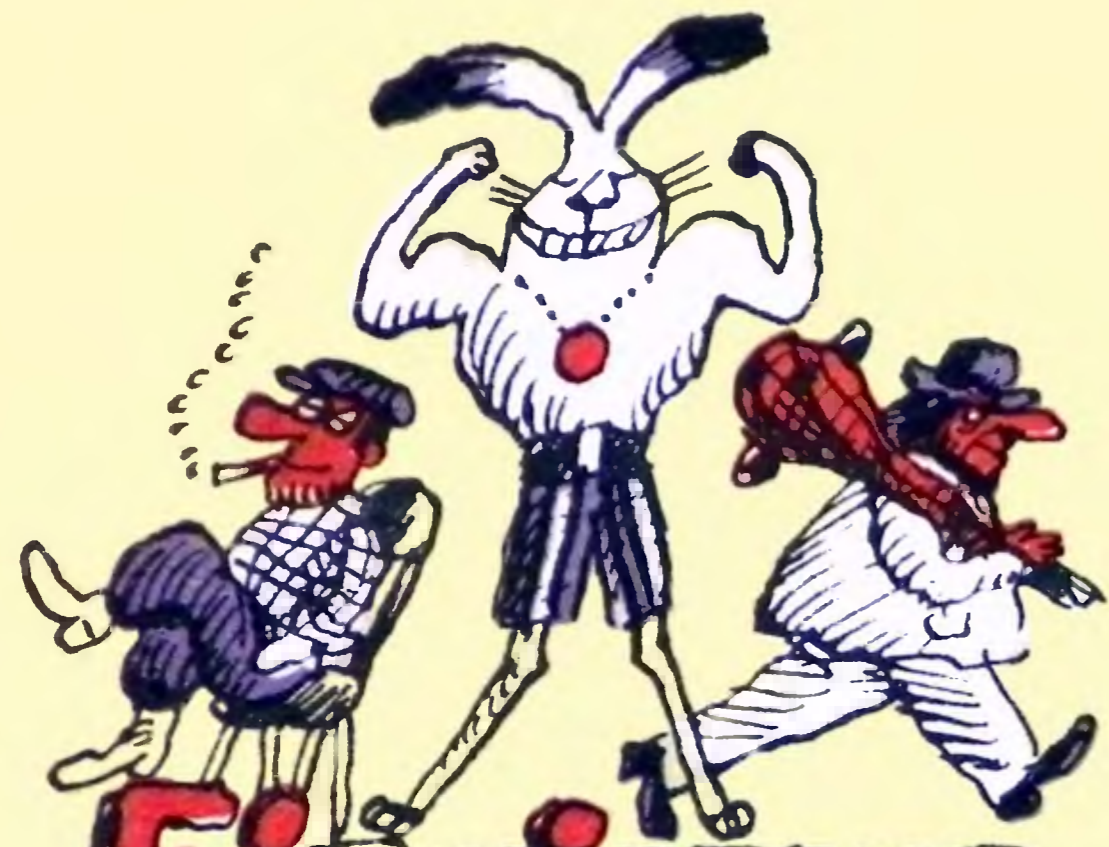

ціна 10 коп.

БІБЛІОТЕКА
ПЕРЦЯ
№279

ВАСИЛЬ ШУЖАЙЛО

СОЛОВЕЙ
НА
СЛУЖБІ

**Відсканував
і опрацював**
Анатолій МИКОЛАЄНКО
(barsikot)

БИБЛИОТЕКА «ПЕРЦА» № 279

Василь Шукайло
(Владислав Федорович Бойко)

СОЛОВЕЙ НА СЛУЖБЕ
(На українском языке)

Иллюстрации А. Василенко

Издательство «Радянська Україна»

Редактор Д. Молякевич

Здано до набору 09.12.83. Підписано до друку 15.03.84.
БФ 06522. Формат видання 70×108/32. Папір газетний. Гарнітура
літературна. Високий друк. Умовн. друк. арк. 2,8. Обл.-вид.
арк. 2,28. Тираж 103200. Зам. 06283. Ціна 10 коп.

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська
Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.
Адрес редакції: 252047, Київ-47, ул. Петра Нестерова, 4.
Ордена Леніна комбінат печаті видавництва «Радянська
Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

ІЛЮСТРАЦІЇ А. ВАСИЛЕНКА

КИЇВ. ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»
1984

ХТО Є ХТО

Любителям слова дотепного — зокрема, читачам «Перця» — ім'я автора цієї книжки, безумовно, знайоме. Але мало хто з них щось конкретніше про Василя Шукайла знає. Тому почнемо з біографії.

Василь Шукайло народився 1968 року в м. Києві у журналі «Перець». І одразу ж заговорив віршами. Цей факт, а водночас і факт самого народження, зафіксовано документально (див. архівну підшивку «Перця» за 1968 рік; журнал № 4, стор. 9). Згодом Василь...

Але перед тим як сказати, що ж було згодом, треба сказати, що було до того. А за двадцять дев'ять років до того, тобто 1939 року, в с. Михайлівці Лебединського району на Сумщині народився Владислав Бойко. Він, на одміну од Василя Шукайла, одразу ж після народження не тільки віршами, а й прозою не говорив. Тому почав учитися. Спочатку навчився вимовляти слово «мама», потім учився (уже не тільки говорити) в семирічці села Малий Вистороп на тій же Сумщині, у середній школі в м. Лебедині; працюючи в районних газетах, водночас заочно вчився на факультеті журналістики Київського держуніверситету.

З 1970 року В. Бойко працює в журналі «Перець». Тут же в 1973 році вийшла його перша книжка віршованого гумору та сатири «Осел-диригент». Була то не тільки перша книжка Владислава Бойка, а й остання, бо далі цю справу перебрав до своїх рук Василь Шукайло. І, до речі, вельми успішно. Досить сказати, що з тих пір Василь видав уже дві книжки — «Боброва шуба» та «Сміх на голову», а оце вже й третя, як бачите, з'явилася. До того ж він претендує іще й на авторство вищезгаданої книжки В. Бойка, посилаючись на те, що під надрукованим у № 4 «Перця» за 1968 рік віршем «Осел-диригент», який і дав

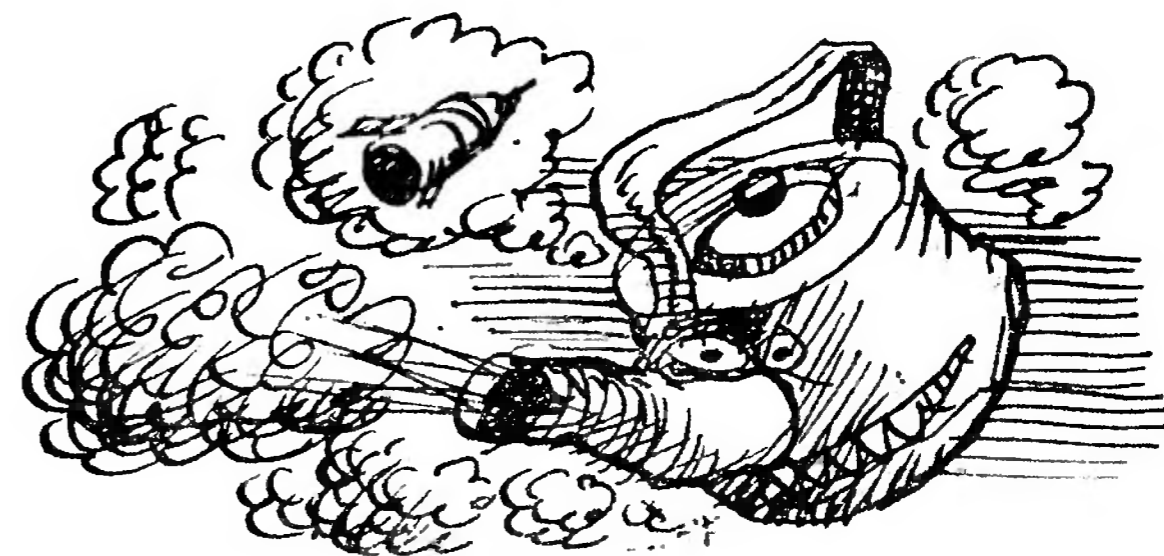
назву тій книжці, засвідчивши водночас і народження іще одного поета-гумориста, стояло не Владислава Бойка, а саме його, Василя Шукайла прізвище.

Історія, як бачите, скандальна. Але, думаємо, що ані Василь Владислава, ані Владислав Василя за плагіаторство до суду не потягне. Тим паче, що вони один одному не чужі — Василь носить прізвище Владиславової матері, яке той же таки перчанин Владислав Бойко сам собі обрав за літературний псевдонім, породивши таким чином поета-гумориста Василя Шукайла.

Отож ви тримаєте в руках четверту книжку Василя Шукайла (він же і Владислав Бойко), і, безумовно, не останню.

Дм. МОЛЯКЕВИЧ.

БАГАТООБІЦЯЮЧИЙ ЧАЙНИК

Ой, кипів пузатий Чайник на плиті:
— Я зробив багато дечого в житті,
та, однак, моїх можливостей сповна
ще ніхто як слід не віда і не зна.
Остогидло вже варить мені чаї,
вже кортить кудись в незвідані краї,
ось добряче розведу візьму пари —
й двину в космос прямо, прах його бері!..

Він кипів, шипів, підскакував, бурчав,
поки зляканий Шеф-кухар не примчав,
вимкнув плитку, накричав на Поварих...
Чайник тут же задоволено притих.
Та Каструлям перед цим устиг шепнуть:
— Та хіба ж тут проявить себе дадуть?!

Так, буває, гарячкує чоловік,
шум і гам кругом зчиняє цілий вік.
Ось де, думаєш, горіння, сила де!..
А приглянься — це з нього просто пара йде,

КУРЯЧА РАДІСТЬ

— Сестрице, чула вість? Вовк розірвав Тхора!
— Тхора? Цього катюгу злого?
Ой, любя сестронько! Ура!
Усім життя нам не було від нього!
Казала я: йому це не мине,
є, є на світі справедливість вища!
Лиш чудом він ще не загриз мене,
а скільки ж нашої сестри, бандит, понищив!..
Спасибі Вовку! Кажуть — хижий він?
Не вірю! Все це вигадки, дурниці!
Хвала йому! Низький йому уклін! —

Отак собі дві Курочки-сестриці
розкудкудакалися зранку на весь двір.
А уночі в курник забрався Тхір
(Рябко на семінарі був ще зрання —
вивчав теорію сторожування...)
Підкрався тать нечутно до крикух —
та й випустив з них дух...
Цей Тхір був молодий. Старого
Вовк справді розірвав:
нахаба, здобиччю ділитись перестав...

О кури, кури! Не судім їх строго!

МОТОР

— Ех, летимо! — гудів Мотор в Машині.—
Ех, даємо! Вперед! Лише — вперед!
Колеса, нум дружніш! Нам подолати нині
ще не один належить кілометр!..

Він тріскотів, чадів і надривався,
на повних обертах, сердега, працював.
Автомобіль підскакував, здригався,
але... Але на місці він стояв.

Тут, видно, кожен здогадатись в силі
(пішов технічно грамотний читач!)
про те, що в славнім цім Автомобілі
не діяла Коробка Передач.

При чому ж тут, ви скажете, сатира?
Звертатись треба до автомаїстрів!

Воно-то так.. Але, признатись щиро,
я схоже щось в одній конторі стрів.

Там керівник — такий уже бідовий:
енергії — либонь, на десять душ!
Усяку справу сам зробить готовий,
за все хапається, а діло — ані руш.

Нехай же й він оці слова почує:
хоч май ти силу автодвигуна,
але як передача не працює,
то гріш твоїй енергії ціна.

ВИСОКОМОРАЛЬНА ВЕРБА

Шуміла край води крива, стара Верба:
— Погляньте на ту вискочку Березу!
Якщо подумати тверезо —
який із неї толк? Ну, в піч іще хіба —
раз протопити,— може, і згодиться,—
чого ж вона так приндиться, гордиться?
Бач, розпустила китички рясні —
і вже тут солов'ї, і вже — пісні;
і парочки закохані приходять —
сидять, зітхають і таке розводять,
що соромно й уголос повторить:
«Берізко ти моя!» — «Ах, ах, мій орле!» —
і вже її він, бач, до серця горне,

вона ж — немов та маківка, горить...
Та щоб це я під кроною своєю
таку дозволила бридню?!
А ця — анітелень. Та я про неї
по всій окрузі роздзвоню:
хай скрізь про цю безстидницю узнають
та, щоб усяким гультяям
більш не служила прикриттям,—
при самім корені й зрубають!..

Ви, може, скажете:

«Чи ба,
як розходилася Верба,
чом це Береза їй більмом на оці стала?..»
Пусте...Старенька — молодість згадала,
як і під нею, в співах солов'я,
лунало пристрасне: «Вербиченько моя!»,
«Мій соколе!» — у відповідь лунало...
Та вже давно ніхто щось уночі
не йде посидіти під висхлі деркачі,—
от їй і сумно, бачте, стало.
От і не спить,
скрипить...

А нам, до речі,
слід вибачить скрипіння те старече:
самі до сивих літ доживемо —
то, може, ще й не так заскрипимо!..

СВИНЯ І ДЗЕРКАЛО

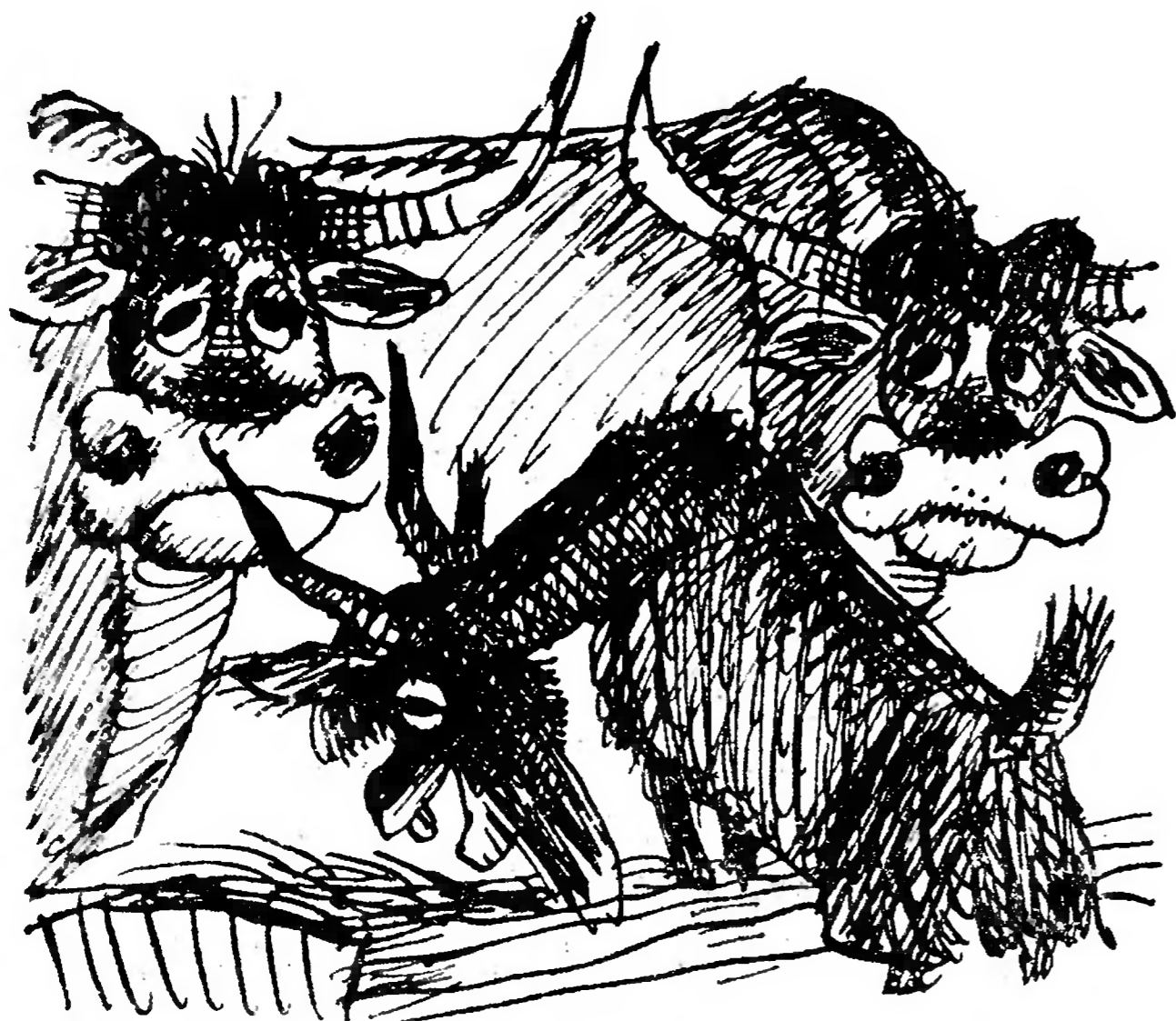
Мартышка, в Зеркале увидя образ свой,
Тихохонько Медведя толк ногой:
«Смотри-ка, — говорит, — кум милый мой!
Что это там за рожа?»

І. А. Крилов.

Свиня себе у Дзеркалі уздріла —
і вереску такого наробила,
немов під ніж попала колію:
— Ох, що то за мара на мене суне,
що за страховисько?!
— Та це ж бо ти, красуне,
ото парсуну бачиш ти свою! —
до неї Песик з будки обіззався.
— Ану заткнись! І де ти, в біса, взявся?! —
накинулася Льоха на Рябка.
Затим до Дзеркала — торох! — і розтрощила.
— Ось, ось тобі, рох-рох, лиха личина!
Ні, ні, рох-рох, я зовсім не така!
Розперезалися! Дзеркал навипускали!
Та я б побила всі оті Дзеркала,
щоб не було ніде їх ані-ні!..

На щастя, не під силу те Свині.

ВОЛЯЧА ВДАЧА

Забрів рудий Козлисько до воловні,
побачив корму ясла повні —
із ратицями вліз, жере, аж гай гуде,
та ще й при цьому річ таку веде:
— Дурні Воли! Усе життя в ярмі,
як у тюрмі,
та й те сказать: більш ні на що не здатні —
бо не верткі, неакуратні.
От я в Хазяїна мазунчиком ходжу:
Овець отару, бач, йому воджу, —

за те мені і ласка, і прихильність.
А що Воли? Розбуркать може їх
лише хазяйський замашний батіг,
а лиш послаб до цього плем'я пильність —
воно у холодок... Дурне, та ще й німе:
все «бу-у!» та «му-у!», — ні «бе» тобі, ні «ме»...

Так розпатякував Козлисько між Волами
і їхне сіно толочив ногами.
А що ж Воли? Мб, ревище зняли,
рогами дужими сердито замотали
й нахабу Цапа геть з очей прогнали?
Вони б могли... Могли б, якби не вдача:
сумирна, мирна, що й казать — воляча!

Я ображать нікого не хотів,
а працьовитий люд і поготів
(усяке-бо порівняння кульгає!),
але ж така досада розбирає,
як бачиш — походжає серед нас
такий собі базіка-лоботряс:
заслуг у нього — нуль, претензії — безмежні,
жере і п'є, та ще й на всіх плює, —
а ми — ні пари з уст, бо обережні:
в козла, мовляв, десь покровитель є...

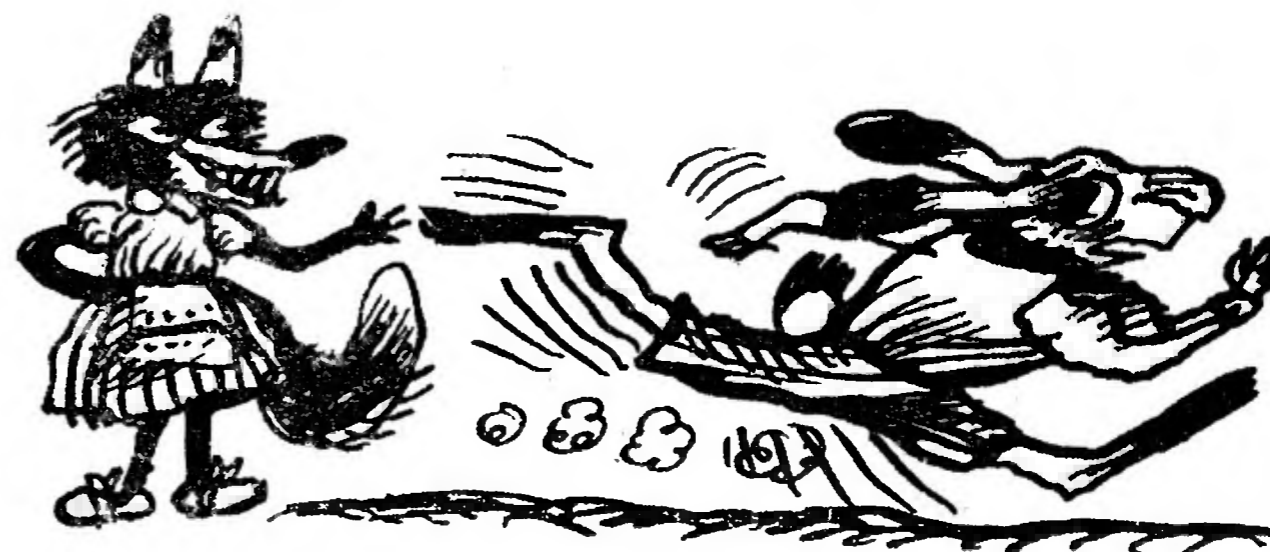

ЗАЯЧИЙ ДУХ

Які дива із нами робить спорт!
 Один Зайчисько так натренувався,
 що на змаганнях встановив рекорд,
 де виступала дужа звірина вся.
 Рекорд — не з бігу, а із боротьби!
 І то не дивно, скажемо, якби
 лиш Зайчиків він шльопає на лопатки,—
 а то ж уклав самого Лева спатки,
 а потім перекинув і Слона!
 Чи ж то не дивина?
 А от же — ні! Не знаючи втоми,
 Зайчисько наш відточував прийоми
 і м'язи без упину гартував,—
 тому-то, бач, і чемпіоном став!
 А дивина почнеться трохи далі...

Привіз вухатий золоті медалі
 із тих змагань жарких у рідний ліс,
 іде, пишається... Коли назустріч — Лис,
 вірніше, Лисенятко молоденьке.
 В зубах у нього — пташеня дрібненьке,—
 пручається, пищить:
 — Пустіть! Ой-ой, хто-небудь, захистіть!
 І що ж наш чемпіон? Зібравши сили,
 дав драла — аж медалі задзвеніли...
 Спорт спортом, бач, а Лис таки є Лис,
 хай йому біс...

Вам смішно з куцого? То смійтесь! А мені —
 їй-богу, ні.
 То й байку ж написав, бо очі накололо.
 Огляньмося навколо:
 є, є між нами добрі молодці —
 на вид Геракли, а в душі — зайці.

СОЛОВЕЙ НА СЛУЖБІ

Поміж птахів, як і поміж людей,
усякого бува... Маестро Соловей
якось-то, у життя скрутну хвилину,
свою натуру стримав солов'їну
та й поступив на службу до Ворон.
— Ви, Соловейку, в співах — чемпіон! —
йому кричали Гави без угаву, —
начувані ми всі про вашу славу,
і те, що ви працюєте не десь,
а саме в нас, — то нам висока честь!
Повчитися у вас не шкодило і нам би!.. —
Ну, словом, сипали усякі дифірамби.

Та є закон: потрапив до Ворон —
то, хоч не хоч, кричи Воронам в тон,
І що ж? Співець наш теж почав кричати.
А що робить? Він проклинав життя те,
та Соловей мав п'ятеро дітей,
а на підході вже було і шосте:
прогодувати їх не так-то просто!

А між Ворон — лиш не лілуйсь, кричи, —
то завше добрі матимеш харчі.
Оце співця там тільки і тримало...
Чи довго, а чи ні отак тривало, —
та врешті кинув він воронячу сім'ю,
щоб знову завести мелодію свою
і птаству показати високе вміння.
Відчув він у душі святе горіння —
вона прийшла, омріяна пора! —
заплющив очі й лунко крикнув:
— Кра-а!..

Ой, що було... Притихла вся діброва,
ніхто не міг промовити і слова,
застигли всі, роззявивши дзьоби...
А Соловейко з сорому й ганьби
не знав, бідака, де подіти очі.
Утік в гніздо... А там діждався ночі —
та й, солов'ят покинувши малих,
чкурнув світ за очі — і назавжди затих...

* * *

Співцям, поетам, діячам культури,
що зроду не вдавались до халтури,
а лиш мистецтву служать повсякчас,
пояснюю: ця байка — не про вас!

ВІДПОВІДЬ НЕЗДОГАДЛИВОМУ

Надрукую нелагідний вірш —
ну, не оду, в усякому разі, —
хтось питанячко кида скоріш:
«А кого це він мав на увазі?..»

Про хапугу й сутягу пишу,
дам по носу чваньку і пролазі —
чую, вже поповзло: «Шу-шу-шу,
а кого це він мав на увазі?»

Що ж, коли такі сумніви є,
відповім недвозначно і прямо:
там, де хам нам життя не дає,
я показую пальцем на хама.

Там, де підлість кубельце звива
і куса, наче гаддя повзуче, —
я вогнем замінив би слова,
щоб спалити кубло те гадюче.

В комунізм не виписують віз,
тільки завжди нутром я звірю,

коли бачу, як хтось в комунізм
колобочком вкотитися мріє.

«Я,— мовляв,— за трудящих! Ур-ра-а!» —
скрізь окличним вискакує знаком.
А трудящим від нього добра,—
вибачайте, на дулю із маком.

Він — такий. Він завжди за народ!
Як послухать — говорить, мов пише.
А насправді — за напханий рот
і за місце — отам, де тепліше.

Він кругом, як бур'ян, проросте,
як мікроб, скрізь освоїться живо.
Що для нас дороге і святе,
те для нього — лиш засіб наживи.

За копійку — за власну, свою-ю-у! —
буде гризтись, як вовк за м'ясиво...
Він — мій ворог. Йому воздаю
вищу міру зневаги і гніву.

Ось чому в нього жовч закипа,
як ошпариш крутим його віршем,
і сичить у нім злоба сліпа:
«А на кого це натяк, між інш-шим?..»

Ні. Не натяк. Не діждешся. Це —
пригорщ сміху, в презирстві й відразі,
у бридке двоєдушне лице:

— Я
тебе
саме й мав на увазі!

ПОХВАЛА АНОНІМОВІ

За що, не знаю, полюбив
мене ти віддано і щиро,
коли і чим я заслужив
твою симпатію й довіру.

Можливо, десь піймав тебе
за руку на слизькій дорозі,—
і, дяки сповнений, тепер
мені сприяєш ти по змозі?

Чи, може, висміяв при всіх
тебе за глупоту і пиху,—
і відплатити за той сміх
мені добром ти хочеш тихо?..

Ну, словом, чим уже тобі
я догодив отак — не знаю,
але постійно, далєбі,
твою турботу відчуваю.

Ти тонко все розраховував,
усе обдумав ти чудесно:

ні-ні, ти прямо не сказав
про те, що я — людина чесна.

Про те, що в мене у сім'ї
не практикуються скандали,
про те, що родичі мої
в діла нечисті не встрявали.

Що діло знаю я своє,
що від роботи не тікаю,
і хоч невдачі в мене є,
але й здобутки певні маю.

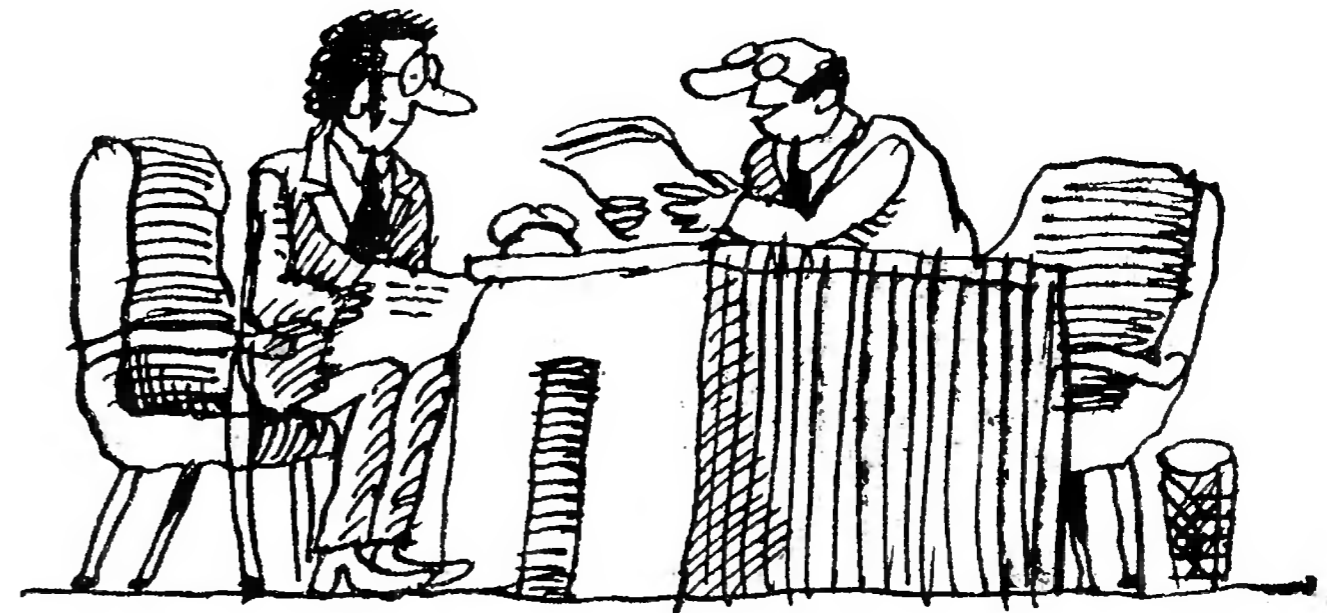
Ну, хто б цікавитись почав
тоді особою моєю,
якби ж ти правди не змішав
із найпідлішою брехнею?

Але у тім-то, видно, й суть,
що знав ти, як складать «бомагу»,—
і тим до мене повернуть
зумів високих сфер увагу.

Тепер мене й мою сім'ю
досліджено ґрунтовно й чітко,
і біографію мою
суціль перебрано до нитки.

Мій кожен крок, мій кожен рух
простежений був неухильно,
і сам товариш головбух
бюджет родинний вивчив пильно.

І радо вечором дзвінком
з роботи я іду додому —
не запідозрений ніким
і не замішаний ні в чому.

А якось шеф мені сказав:
— Я знаю, ви — не з кар'єристів,
та помічати я почав,
що ви засиділись на місці.

Мені відомо все про вас...
Ви ж розум маєте і хватку...
Ні-ні, рости, рости вам час!
Побудьте завом для початку.

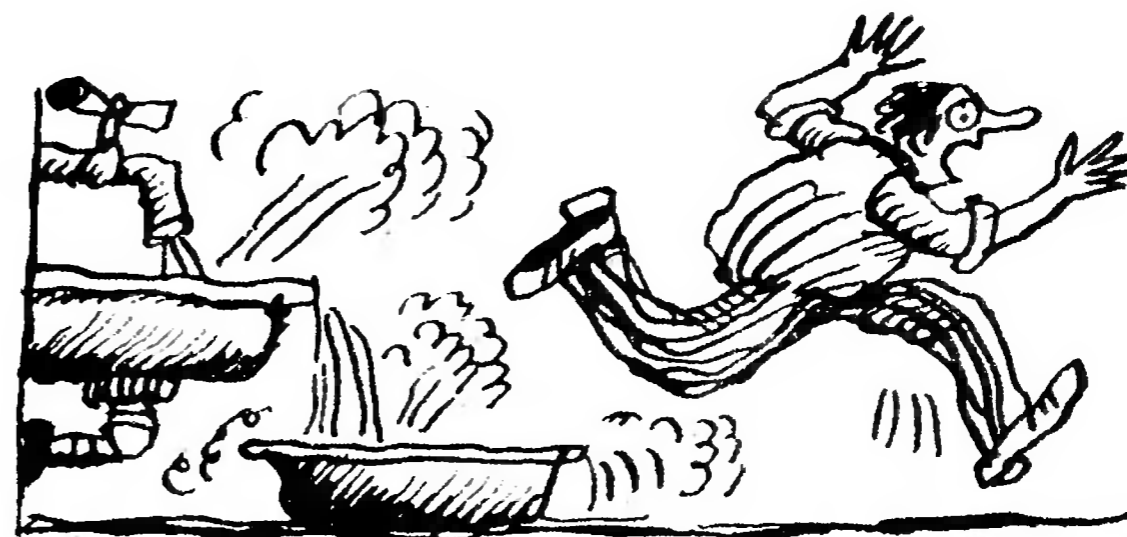
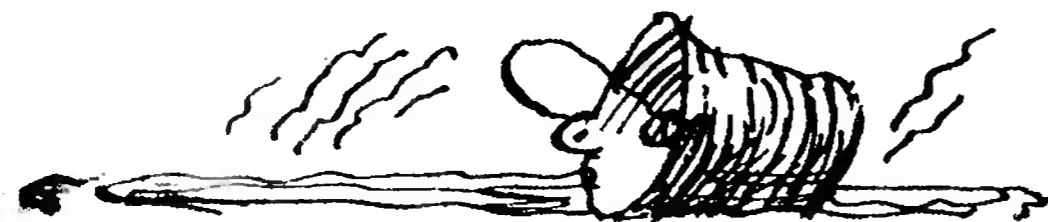
Пішли діла мої вперед:
мене шанують, помічають,
цінують мій авторитет,
важливі справи доручають.

Ну, що ж, стараюся, тягнусь!
І, як діла так підуть бистро,

то я на цім не зупинюсь,
а дослужусь аж до міністра.

А все тому, що ти, мій друг,
мене й на мить не забуваєш:
на мене бруду по відру
систематично виливаєш.

О друже невідомий мій!
Тобі подяку я складаю,
від тебе з радістю чекаю
нової порції помий!

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Жарт, але трохи й серйозно

Нині в нас кругом і всюди
вдосконалюються люди,
свій підвищуючи фах
і у селах, і в містах.
З установ, будов, корівень —
всі підвищують свій рівень.
Бачу в кожній праці я —
спеціалізація!

Зіпсувався кран у мене:
заливає — рідна нене!
В жек лечу торпедою
я за майстром Федею.
Майстер Федя курить «Приму»
і на мене басом грима:
— Кран гарячої води?
До напарника іди.
Він тепера по гарячій...

Правда, там такий ледачий:
вже набрався шмурдяку
і хропе он у кутку.
Жди тепер, коли проспиться!
А мені, брат, не годиться
потикатися туди,
до гарячої води,—
по холодній, знаця, я:
спеціалізація!

Послизнувся я уранці,
на правиці вибив пальці —
і до лікаря побіг,
щоб у горі запоміг.
— Палець вибито великий,—
подивившись, каже лікар.—
Тут, признатися, я пас:
мій колега прийме вас.
Правда, він пішов на збори
і повернеться не скоро,
то даремно і не ждять:
з понеділка вже прийдіть!
А мізинчик, дайте, вправлю,
бо у нім таки я тямлю,
у мізинці-пальці я:
спеціалізація!

Написав я вірш ліричний —
і попав під град критичний:
«Що за вибрики чудні?
Є тут гумор а чи ні?
Хай-но автор,— критик пише,—
визначається скоріше
і для власного пера»

жанр єдиний обира:
буде ліриком він чистим
чи то чистим гумористом?..»
Довго думав я, вагавсь —
так «нечистим» і зоставсь!

Хитра ця новація —
спеціалізація!..

ПЕРЕСТАРВСЯ

Є друг у мене — драматург.
Створив комедію мій друг —
дотепну, гостросатиричну,
в якій шмагав злодюг, підлиз,
нехлюїство в пух і прах розніс
і метушню бюрократичну.

Був у екстазі режисер:
— Ура! Робота є тепер!
Чекали всі на річ таку ми,
де бій дається хапунам,
чинушам, дурням, крикунам
і хамство піднято на глуми!..

Артисти в ролі увійшли —
усі старались, як могли,
прем'єра удалась на славу!

Гримів оваціями зал,
сміх наростав за валом вал,
і глядачі кричали «браво!»

Був критик там Кудлай Хома.
І він сміявся з усіма,
в антрактах руки тис акторам,
плескав, долонь не шкодував,—
а через день надрукував
статтю із присудом суворим.

І так писав Кудлай Хома:
«В цій п'есі гумору нема,
усе похмуре там і чорне.
Акценти в ній стоять не ті,
бо автор бачить у житті
лиш негативне і потворне...»

Ви запитаете: чому
перекрутило так Хому,
яка його вкусила кузька?
Чи з жінкою полаявсь він,
чи перепив поганих вин,
чи, може, просто мислить вузько?

Не те, читачу мій, не те!
Тут є пояснення просте,
хоч, може, й малосимпатичне:
Хома десь чутку перейняв —
один поважний чин, мовляв,
виставу оцінив критично!

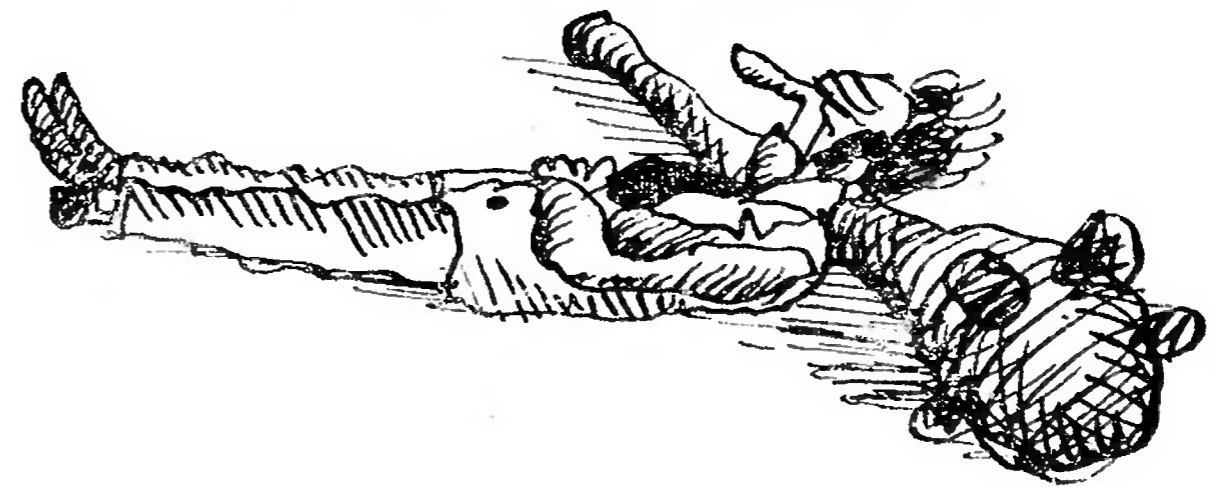
Хома й схопився за обух...
Роззявив рота драматург,

ковтали валідол актори...
Упав у відчай режисер:
— Це що ж нам діяти тепер?
Такий скаandal! О горе, горе!..

І тут отой поважний чин
сказав Хомі: — З яких причин
ви так виставу роздовбали?
Невже смаку у вас нема?..
Ні в тих, ні в сих стоїть Хома:
— Та ви ж.., Та ви ж самі казали!

— Гм... Я на оці мав кіно!
Тут демонструється одно:
така халтура, поверховість!
А ви? Прекрасну річ взяли —
і чорним брудом облили...
Та де ж бо ваша принциповість?

Хома аж в постіль з горя зліг —
і вже піднятися не зміг:
помер від кров'яного тиску,
Проте не знаєм точно ми:
от кажуть, що нема Хоми,—
а може, лиш змінив прописку?..

ЗАПОВІДЬ ДОВГОЖИТЕЛЯ

Щоб довго на землі прожити,
не можна пити і палити —
це до добра не доведе, —
переживати, хвилюватись,
недосипати, надриватись,
переїдати і т. д.

Завжди дотримуйся режиму
і не заводь у тілі жиру,
але й кістками не торохти.

Якщо напав на тебе нежить,
то краще в ліжечку полежать,
а не на службу здуру йти.

Люби й шануй своє начальство,
та набридай йому нечасто,
собі роботи не шукай.
А якщо змога є, до речі,
її звалить на інші плечі,
ти з ділом цим не зволікай.

Ні з ким ніколи не сварися,
на обіцянки не скупися —
давай і тут же забувай:
вже ж на язик чиряк не скочить,
а коли хто і плюне в очі, —
утрись і знову обіцяй.

У когось горе? Хтось там хворий?
Не будь на поміч надто скорий, —
ти за своїм здоров'ям стеж.
Пильнуй себе лиш, дорогого, —
і проживеш ти довго-довго...

І довго, й нудно проживеш!

ЗА ВУХА...

Іванко знайшовсь у порядній родині:
татусь роз'їжджає в швидкій лімузині,
магусенька плаття міняє щодня,—
ну, словом, пристойна, солідна рідня!

А вже ж як дитина — в порядній родині,—
розумною бути належить дитині!
Хоч здібності в сина скромненькі були,
його, як то кажуть, за вуха тягли.

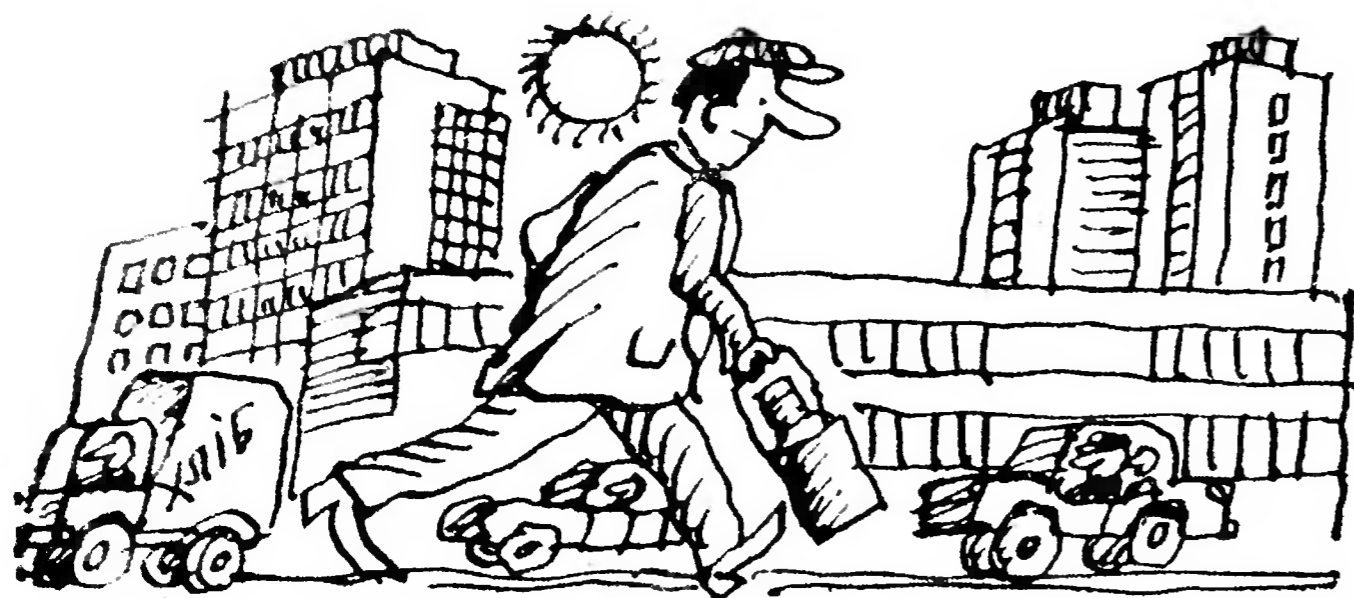
Спочатку у школі він став медалістом,
у вузі престижному — спеціалістом,
там — крісло м'якеньке знайти помогли...
Кругом і усюди — тягли, як могли.

І ви не хвилюйтеся — мама і татко
все далі і далі тягтимуть нащадка,—
тягтимуть, аж доки в них вистачить сил:
в порядній родині — порядний і син!

І все було б добре — одна «невезуха»:
уже півметрові в Івасика вуха...
За них все тягли, а вони все росли!

Питаєте, звідки беруться осли?..

ТІ, ХТО ВИРОБЛЯЄ КВАС,— ЦЯ ІСТОРІЯ ДЛЯ ВАС!

Розкажу вам, як умію,
про трагічну цю подію.
Жив та був собі у нас
чоловік один — Панас.
Не гулящий, роботящий,
на заводі слюсар кращий,
і, хоч зрідка чарку пив,
зловживати не любив.
Сім'янин він був хороший
і не тринькав марно грошей,
а приносив до сім'ї,
не як інші, гультяї.
Та веду я все до того,
що стряслася якимось в нього
несподівана біда.
Ще й тепер згада — рида...

Захотілося Панасу
в день жаркий попити квасу.
Прихопив бідон Панас
і гайнув шукати квас.
Він усі обстежив точки,
де стоять із квасом бочки,
всі куточки обійшов,
тільки квасу не знайшов.

З того горя, з того дива
став у чергу він до пива.
Тут знайомі підійшли,
тари-бари завели...
Народилася ідея;
хтось один помчав за нею...
Потім — друга, потім — ще...
Ну, а сонечко пече.

Як додому повертався,—
мов моряк у шторм, хитався,
і, хоч квасу не приніс,
так зате розквасив ніс,
загубив бідон і шляпу,
цапнув цуцка за лапу,
що несла якась мадам...
Крик і вереск, шум і гам!

— Я ж з ним тільки привітався,—
їй доводити узявся
вкрай обурений Панас.—
Я ж — д-до нього, н-не до вас!
А н-на вас я чхати хочу,
і скажу вам просто в очі:
ви — м-мегера і змія!..

Не діждалася сім'я
ні Панаса, ані квасу:
довелось ту ніч Панасу
в тім готелі ночувать,
що незручно й називать.
В тім незатишнім готелі
дорогі й тверді постелі,—
словом, хай би йому грець...
От на цьому і кінець.

Та в кінці сказати варто:
от які, буває, жарти
виробляє з нами квас,
як його немає в нас!

ЗАЛІЗНІ ПРАВИЛА

Є в мене правила залізні:
о шостій ранку уставать
і, сумніви зборовши різні,
пробігтись кілометрів п'ять.

Під душем крижаним помитись,
поснідати, причепуритись,
лад у квартирі навести —
і на роботу пішки йти.

А приступивши до роботи
у точно визначений час,
не за кросворди й анекдоти —
за діло братися ураз.

І вже робить його на совість:
нам праця серце звеселя!
А якщо поряд хтось гуля,
то проявити принципівість,

сказати в очі: «Ти — сачок!»
Хай ображається, як хоче,
та як на місце став робоче —
давай працєю без балачок!

У мене правила залізні:
в театр з дружиною ходить,
з друзками у години пізні
«кози», як кажуть, не водить,

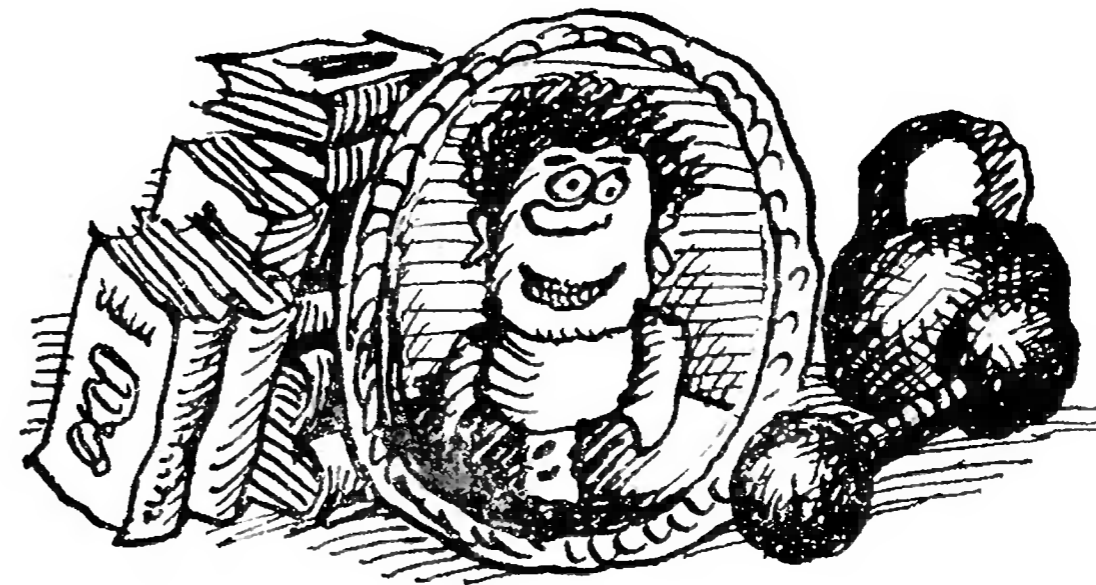
на молодиць не заглядатись,
турбот домашніх не боятись,

тримати з школою зв'язок
і дітям бути за зразок.

Дбать про сім'ю свою постійно,
грошей не тратить на пусте,—
ощадна каса є на те:
і зручно, й вигідно, й надійно.

Багато й вдумливо читати,
в житті громадським участь брати,
встигати всюди точно в строк
і не палити цигарок.

Залізні правила я маю,
з них кожне точно й твердо знаю.
Було б чудово, якби їх
я ще й дотримуватись міг!

ДОБРИЙ НАСТРІЙ

З-за дверей лунає крик:
в кабінеті керівник
розходивсь, аж піниться,
на лиці аж міниться.

Секретарка Ніночка —
мов тонка билиночка —
у приймальні хвастає:
— Шеф — у добрім настрої!

У відвідувачів — жах
відбивається в очах:
— В настрої?! Жартуєте...
Та чи ви не чуєте?..

— Чую, — Ніна їм на те, —
та не бійтесь, то пусте:
ну, кричить, ну, лається, —
та ж не матюкається!

ПРОМОВЧАЛА...

Підслухана розмова

— Ох, учора й погуляли!
Голова — як диня...
— Що ж тобі на те сказала
твоя господиня?

— Ну, а що сказати може
те поріддя враже?
Вона мені іще й досі
нічого не каже...

НЕ ВЕЗЕ!

Монолог безталанного

У дружньому колі за чар... шкою чаю
жаліємось ми — все частіш помічаю,—
що люта нудьга день і ніч нас гризе,
а все через те, що в житті не везе!

Якщо на роботу зібрались ми бігти
й на поверсі другім чекаємо ліфта,
щоб з'їхати вниз, а він зайнятий,— все!
«Нехай йому чорт,— кричимо,— не везе!»

Два диски потрясні * захапав * сусіда:
концерти нові Боні-М і Дін Ріда,
а нам залишилися Верді й Бізе...
Ну, як тут не скажеш: в житті не везе!

Оббігали ми всіх знайомих сьогодні —
ні в кого не можна позичити сотні!
Доводиться з власного брати ен-зе...
Що значить, коли у житті не везе!

В квартирі колеги з'явилась горила,
до того ж, у ванні трима крокодила,
а ми собі ледве знайшли шимпанзе...
Отак у житті нам кругом не везе!

На іспиті в сина забрали шпаргалку,
а він без шпаргалки ні кроку ще змалку.
Як став лопотіти про те та про се,—
погнали з ганьбою... І тут не везе!

* Мабуть, слова іншомовного походження. Зміст неясний.
(Прим. авт.).

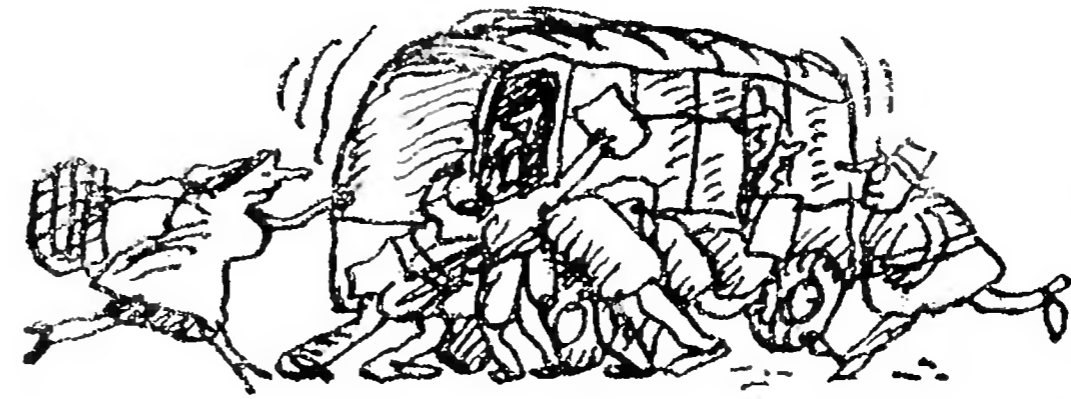

І як ото в інших, скажіть нам, буває:
машини не має, а пісню співає,
згубив гаманець — посміявся та й усе...
Він що, ненормальний? Йому ж не везе!

Спитав я в одного: «Радієш чого ти?
Які ж бо ти маєш від долі щедроти?
Тобі, може, дядько мільйон заповів?»
І цей шалапутний мені відповів:

«Хто має мету не ганчірно-престижну,
а справжню, людську, осяйну, дивовижну,
хто йде по життю, а не червом повзе,—
ото тільки тим у житті і везе!»

А щоб же ти, блазню, сміявся на кутні!
Я думав, і справді порадить щось путне,
а він мені всякі дурниці верзе...
Якщо не везе, то таки не везе!

АДРЕНАЛІН

Розповідь пішохода-невдахи

Прийшов я раз додому
й журнал до рук узяв,
і у журналі тому
я ось що прочитав:

щоб ти не мав задишки,
а нерви мав міцні,
ходити треба пішки
у будні й вихідні.

В трамвай а чи автобус
упхатись не спіши:
тренуйся, загартовуйся,
ногами воруши.

Від рухів тих активних
зника адреналін:
емоцій негативних
першопричина він.

Розбестили людину:
ступить боїться крок,—

ото й адреналіну
до біса йде у кров.

Отож, аби усмішки
завжди цвіли у вас,—
ходіть побільше пішки,
і буде все гаразд.

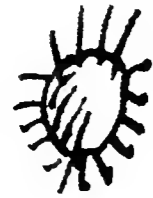
...Ну, просто полонила
мене ота стаття!
Так ось у чому діло,
собі подумав я.

Так ось чому горлає
на всіх наш керівник!
Адреналін доймає
(у «Волзі» ж їздить звик).

Та й в мене, відчуваю,
із нервами нелад:
на службу — у трамваї,
в трамваї ж — і назад.

Ні! Щоб здоров'я лишки
подовше зберегти,
ходитиму я пішки,
трамвай — під три чорти!

Отак собі рішаю —
і вранці в рідний трест
я пішки вирушаю
(а трест — за десять верст).

І так на серці гарно,
що я оце іду,
і пісню популярну
співаю на ходу.

Ми всі свого здоров'я,
міркую, ковалі...
Отак собі ішов я,
а ззаду — «Жигулі»:

як газонуть по бруку
повз мене, мов на глум,
як шугонуть грязюку
на мій новий костюм!

Крізь ту неждану зливу
устиг розгледіть я
усміхнене, щасливе
обличчя водія.

І я об тій хвилині
аж з подиву заляк:
дивлюсь — у тій машині
сусіда мій, земляк,

Він відділом керує
в продмазі біля нас:
шельмує, шахраює,
покрикує на вас.

В сорочці народився
цей хамуватий зав:
вже скільки раз ловився,
і завжди вислизав.

І нерви має гарні —
господь здоров'я дав:
ні разу до лікарні
іще не заглядав!

...Додому я вертався.
Шуміло в голові,
і відрами збирався
адреналін в крові!

НА ПЕРШИЙ МАТЧ

Нотатки уболівальника

І знов прийшла-прилинула весна —
пташиним співом, плескотом весла, —
і мчиться вскач
футбольний м'яч,
де стадіону чаша чарівна!

Зелене поле — як зелений стяг,
стяг боротьби, тривоги і звитяг,
і йдуть гравці —
мужі, бійці, —
щоб вигравать і вдома, і в гостях!

Студент раптово з лекції щеза,
автолюбитель з-під машини вислиза —
і мчить глядач
на перший матч,
де шаленіє пристрастей гроза!

Звучить, звучить мелодія ота:
«Тара-та-та, тара-та-та, та-та!..»
Судді свисток,
удар, ривок —
і перший м'яч повз сітку проліта!

Якщо свою футболку ти змінив
і перейшов у інший колектив, —
пильнуй, дивись,
не гарячись,
щоб у ворота власні не пробив!

Літай же, пружний м'яч, по всіх полях,
серця підкорюй в селах і містах,
вперед, гравці —
мужі, бійці, —
щоб вигравать і вдома, і в гостях!

Бо стежать Київ, Вистороп *, Москва,
коли зелене поле ожива,
А хто, бува,
не вболіва, —
той гол в свої ворота забива!

* Село Малий Вистороп на Сумщині — столиця дитячих літ автора цих рядків.

ДОБРЯЧКИ

Живуть на світі милі дяді:
вони завжди вам дуже раді,
коли такого на посаді
зустрінете притьмом, —
він вас і вислухає чемно,
і усміхнеться вам приємно,
і ви щасливі: «Недаремно
приходив на прийом!»

Як десь та щось — не по закону,
вони при вас по телефону,
суворого прибравши тону,
подзвонять куди слід,
Мовляв, ану там розберіться,
мовляв, куди воно годиться!
І взагалі мені дивіться,
бо матимете бід...

І вибігаєте від дяді
ви задоволені і раді:
все, що стояло на заваді,
вже не страшно для вас.
Кортить співати і сміятись:
тепер, мовляв, чого боятись?
Пообіцяли ж розібратись!
Але минає час —

і ви йдете до дяді знову
на чергову сумну розмову,—
бо ж тяганину паперову
підлеглі розвели!
І знов у дяді тон твердіє:
— Ах, бюрократи! Лиходії!..
І знов душа у вас радіє:
ура! Перемогли!

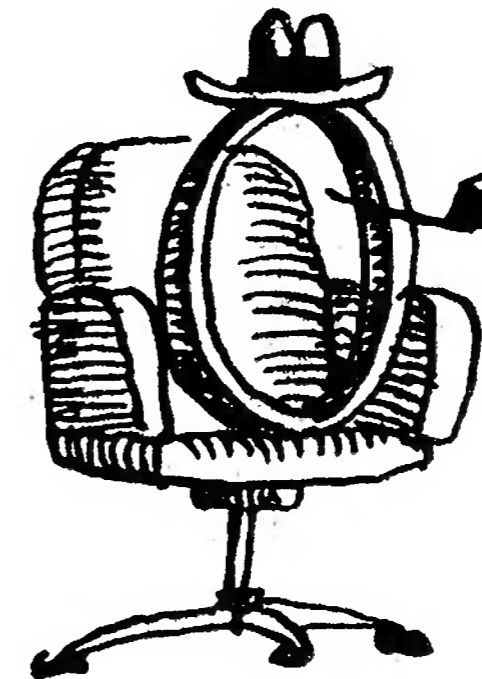
Але — гай-гай до перемоги...
Іще зазнаєте тривоги,
Іще вас поносять ноги
до дяді-добрячка.
Іще він вам наобіцяє,
іще підлеглих пополає,—
і казочка кінця не має...
Про білого бичка!

ЯКЕ НЕ Є, АЛЕ МОЄ

Своїм підлеглим любиш ти жаліться:
— Понабивав собі я доста гуль,
зазнав халепи — вам і не присниться,
у кріслі цім ковтнув гірких пілюль...

Однак нелегко з кріслом розлучиться:
ти в нім — номенклатурна ОДИНИЦЯ,
ну, а без крісла — абсолютний НУЛЬ!

Д О В І В

— Якщо головою до вас я прийду,
ми вгору піднімемось рвучко!
Я вам обіцяю! Я вам доведу! —
й довів... господарство до ручки.

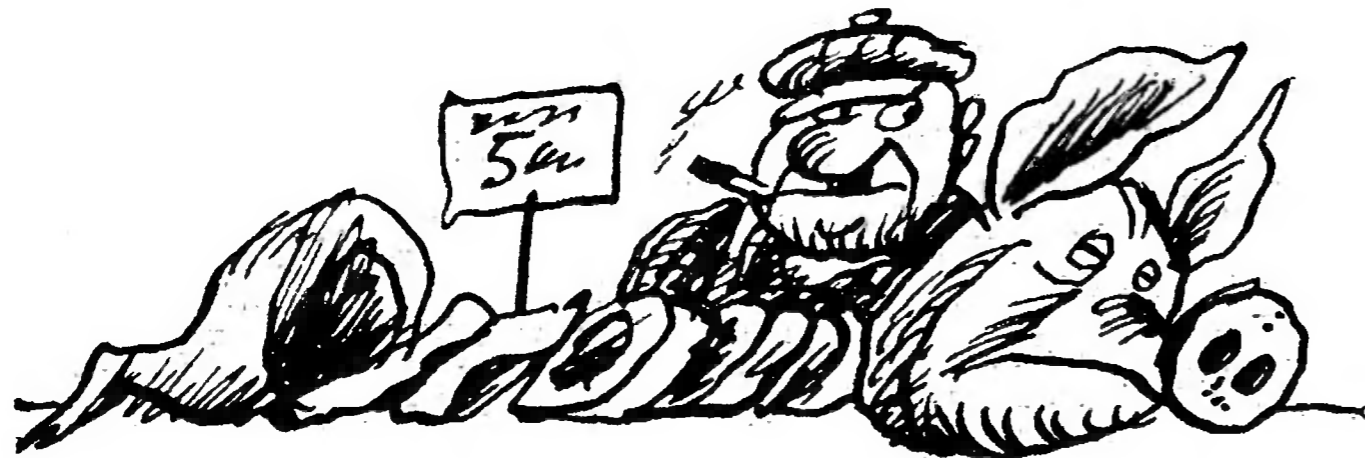

ЗАОЧНИК

До праці в Гриця щось нема бажання,
а попоїсти й випити — не проти.
Ледь-ледь заочне закінчив навчання,
тепер шука... заочної роботи.

ЦІНУЄ...

— Цінуй добро! — казала мати сину.
Слухняний син
як вийде на базар
та як заправить ціну за свинину,
то покупця аж кидає у жар!

ХАРАКТЕРИСТИКА

— Якби Ковтенко браку не робив,
якби вина в робочий час не пив,
та ще якби прогулювать не звик,—
то був би в нас найкращий робітник!

БІДА НЕ В ТІМ

Не в тому лихо, що Панько Проноза
кругом і всюди суне свого носа,
а в тому лихо, мусимо відзначить,
що далі носа власного
не бачить!

МУЗИЧНИЙ СЛУХ

Мій сусіда — хлопець просто зух,
ще й тонкий музичний має слух:
де б весільна музика не грала —
він туди в один примчиться дух!

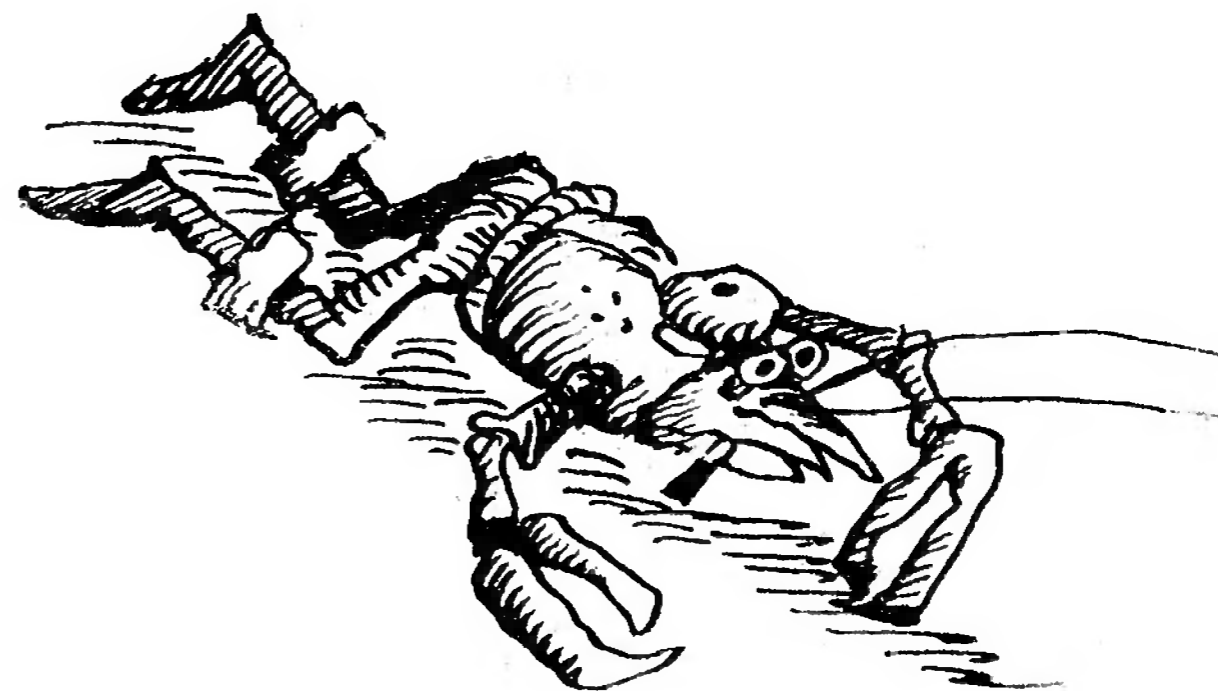

ВІРНИЙ ДРУГ

Друг зустрівся на моїй путі —
де ще знайдеш вірного такого? —
він мені ніколи у житті
не зробив поганого нічого!

РИБАЛКА Є РИБАЛКА

Як вертає з річки наш Лаврін,
ніс у нього розцвітає маком,
і, хоч риби не приносить він,
але в хату завжди влазить раком.

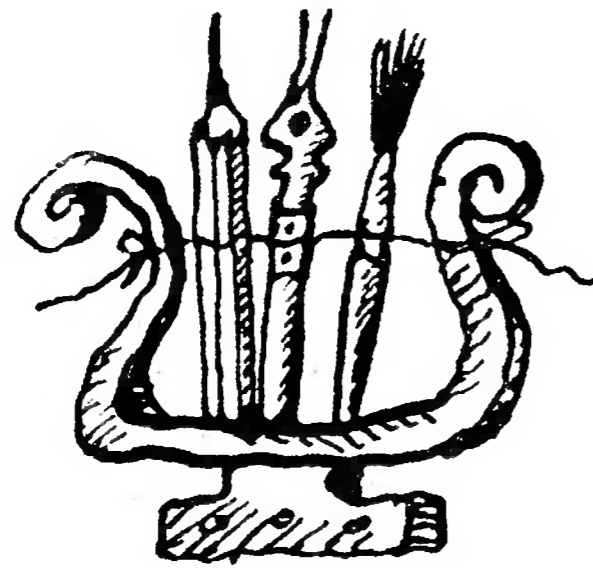

ГУМОРИСТОВІ-ІНТЕЛЕКТУАЛОВІ

Ти кажеш голосом повчальним
про те, що — інтелектуальним
повинен гумор бути новий...
Чи ж сперечатись є потреба,
що інтелекту — море в тебе?
От тільки гумор твій — нудний!

САМОКРИТИЧНЕ

От, буває, думка виника —
записати лінується рука.
А буває, аж тремтить рука
думку записати... Не виника!

ЗМІСТ

ЗАЯЧИЙ ДУХ

(байки)

Багатообіцяючий Чайник	7
Куряча радість	8
Мотор	9
Високоморальна Верба	11
Свиня і Дзеркало	13
Воляча вдача	14
Заячий дух	16
Соловей на службі	18

КОЛЮЧКИ ЗА КОМІР

(гуморески, мініатюри)

Відповідь нездогадливому	21
Похвала анонімові	23
Спеціалізація	27
Перестарався	31
Заповідь довгожителю	34
За вуха...	36
Ті, хто виробляє квас, — ця історія для вас!	38
Залізні правила	42
Добрий настрій	44
Промовчала...	45
Не везе!	46
Адреналін	49
На перший матч	53
Добрячки	55
Яке не є, але моє	57
Довів	57
Заочник	58
Цінує...	58
Характеристика	59
Біда не в тім	59
Музичний слух	60
Вірний друг	61
Рибалка є рибалка	61
Гумористові-інтелектуалові	62
Самокритичне	62